

Startnotitie Integraal Veiligheidsplan 2023-2026

Datum: 7-07-2022

Versie: 3.2

Auteur: OOV

1 Inleiding

In december 2018 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 vastgesteld. Met dit plan voert de gemeente regie op de lokale veiligheid. Mede dankzij de door de raad beschikbaar gestelde middelen, zijn goede resultaten geboekt en de doelstellingen behaald.

Dit jaar eindigt de looptijd van het huidige IVP. Voor de continuïteit in beleid zal begin 2023 een nieuw IVP moeten worden vastgesteld. Omwille van een goede aanloop is reeds met de voorbereiding gestart. Om tot vaststelling van een nieuw IVP te komen is het vanwege het integrale karakter van dit beleidsstuk van belang om in een vroeg stadium een breed gedragen startnotitie IVP 2023-2026 te laten vaststellen door het college. In deze startnotitie worden de kaders en uitgangspunten bepaald voor het nieuwe veiligheidsbeleid. Aan de hand van een analyse van het huidige IVP 2019-2022, de trendinventarisatie van de Regionale Veiligheidsstrategie (RVS) en de input van de lokale veiligheidspartners is deze startnotitie IVP 2023-2026 tot stand gekomen.

De doelen in deze startnotitie (geprioriteerde thema's) worden ter consultatie voorgelegd aan de gemeenteraad. Volgens de Politiewet art. 38 en 39 stelt de gemeente minstens eens per vier jaar haar doelen op veiligheidsgebied vast. Deze doelen (of nadere uitwerking daarvan) vormen de input voor een Integraal Veiligheidsplan 2023-2026 en vormen mede de input voor het beleid op regionaal niveau, waaronder de verdeling van politiecapaciteit.

2 Doel startnotitie

De startnotitie voor het IVP stelt de kaders en uitgangspunten vast voor het te vormen nieuwe Integrale Veiligheidsplan 2023-2026. Middels de startnotitie wordt de raad alvast meegenomen in de voorgenomen doelen op het gebied van integrale veiligheid voor de aankomende periode.

3 Proces

Stap 1: Terugkijken door middel van een Veiligheidsanalyse

Een actueel veiligheidsbeeld en een analyse van het huidige beleid vormen de basis van het nieuwe IVP. Om te komen tot een representatief beeld voor Stichtse Vecht zijn hiervoor de Veiligheidsmonitor 2020, de Veiligheidseffectrapportages 2019, 2020 en 2021 en een analyse van het huidige IVP gebruikt. De uitkomsten zijn besproken met netwerkpartners en met de raad tijdens de informatieve commissie op 25 januari 2022. Enkele conclusies zijn dat de objectieve criminaliteitscijfers zijn gedaald, het veiligheidsgevoel onder inwoners van Stichtse Vecht licht is afgenomen en dat er sprake is van betrokken inwoners en partners.

Stap 2: Vernieuwen door middel van een nieuw Integraal Veiligheidsplan

De gemeente stelt eens in de vier jaar een IVP op. De bij veiligheid betrokken professionals en inwoners krijgen de gelegenheid om te participeren in het proces waarmee het IVP 2023-2026 tot stand komt.

Stap 3: Verantwoording door middel van een Veiligheidseffectrapportage

Gedurende vier jaar rapporteert het college jaarlijks over de voortgang van het Integraal Veiligheidsplan aan de gemeenteraad via de Veiligheidseffectrapportage.

Planning

Kwartaal	Actie	Betreft
Q4 2021 / Q1 2022	Analyse IVP 2019-2022	OOV
Q1 2022	Presenteren analyse IVP 2019-2022 aan gemeenteraad tijdens commissie 25 januari 2022	OOV
Q2 2022	Informatie ophalen bij interne en externe partners	OOV
Q2 2022	Opstellen en vaststellen Startnotitie 2023 – 2026	OOV / College
Q3 2022	Informatie ophalen bij raad en inwoners	OOV / Raad
Q3/Q4 2022	Opstellen IVP 2023 – 2026	OOV
Q4 2022 / Q1 2023	Vaststellen IVP 2023-2026 door gemeenteraad	College / Raad

Tabel 1- Procesplanning IVP

4 Betrokkenheid

Veiligheidsbeleid is integraal beleid en strekt zich uit over meerdere domeinen, zoals handhaving, leefbaarheid, jeugdbeleid en het sociaal domein. Het is daarom van belang onze interne- en externe partners uit deze domeinen te betrekken bij de totstandkoming van het nieuwe IVP. Op deze manier komen wij tot integraal beleid dat past bij strategische uitgangspunten en prioriteiten van veiligheidspartners.

Inbreng is gevraagd aan de navolgende netwerkpartners en bij veiligheidsbeleid betrokken instanties:

- Politie;
- Openbaar Ministerie (OM);
- Veiligheidsregio Utrecht (VRU);
- Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS);
- Zorg- en Veiligheidshuis Regio Utrecht (ZVHRU);
- Regionaal Informatie- en Expertisecentrum (RIEC);
- Regionaal Cameratoezicht Utrecht;
- Jeugd-Punt (JP);
- Buurtbemiddeling;
- TIM Stichtse Vecht;
- Team Ontwikkeling Samenleving en Veiligheid van gemeente Stichtse Vecht;
- Boa's.

Na vaststelling van de startnotitie wordt voorafgaand aan het opstellen van het IVP 2023-2026 nog input opgehaald bij de volgende partijen:

- Signaleringsteams (inwoners);
- WhatsAppgroepen (inwoners);
- Wijkcommissies (inwoners);
- Ondernemers;
- Fracties gemeenteraad.

5 Kaders en uitgangspunten

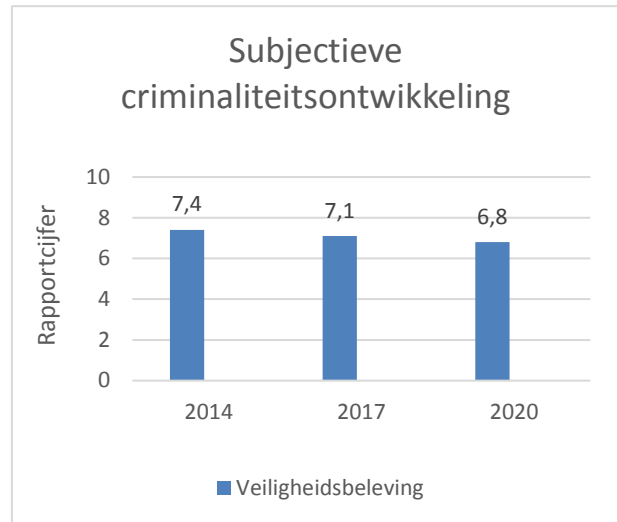
In de startnotitie IVP 2023-2026 staan kaders en uitgangspunten beschreven die vastgesteld dienen te worden om te kunnen starten met het schrijven van het IVP 2023-2026. Deze kaders en uitgangspunten zijn gebaseerd op landelijke en regionale trends en ontwikkelingen en thema's uit het huidige IVP. In samenspraak met lokale veiligheidspartners zijn onderstaande kaders en uitgangspunten geprioriteerd. Deze startnotitie geldt als basis voor het ophalen van informatie bij inwoners, ondernemers en gemeenteraad.

5.1 Het huidige veiligheidsniveau

In onderstaande tabellen worden de criminaliteitscijfers weergegeven. Met de objectieve criminaliteitsontwikkeling wordt de bij politie geregistreeerde criminaliteit bedoeld, zoals woninginbraken, autokraken, diefstal of vernielingen. De subjectieve criminaliteitsontwikkeling staat voor de (on)veiligheidsgevoelens van de inwoners. Deze informatie is naar voren gekomen uit de Monitor Veiligheid en Leefbaarheid die om de drie jaar onder de inwoners wordt gehouden.

Tabel 2: De objectieve criminaliteitsontwikkeling 2018-2021

Tabel 3: De subjectieve criminaliteitsontwikkeling 2014-2020

De afgelopen jaren zijn de criminaliteitscijfers binnen Stichtse Vecht gedaald. Jaarlijks wordt een daling geconstateerd op het aantal geregistreeerde delicten, maar een stijging van het aantal overlastmeldingen verwarde personen en jeugd. Het rapportcijfer dat inwoners geven voor de veiligheidsbeleving in Stichtse Vecht is de afgelopen jaren licht gedaald.

5.2 Thema's

De thema's in het huidige IVP zullen nagenoeg allemaal blijvende aandacht behouden. De huidige thema's zijn Zorg en Veiligheid, Jeugd en Veiligheid, Buurt en Veiligheid, Ondernijming, Openbare Orde en Veiligheid en Risico en crisisbeheersing. Daarnaast zijn landelijke en regionale trends en ontwikkelingen te zien die ook een plek in het nieuwe IVP zullen krijgen. Deze trendinventarisatie van Bureau RVS is gericht op de ontwikkelingen in Midden-Nederland. Tijdens de totstandkoming en de beleidsperiode van het nieuwe IVP wordt onderzocht welke trends en ontwikkelingen in Stichtse Vecht spelen en waaraan prioriteit wordt gegeven. Hieronder worden de landelijke en regionale trends en ontwikkelingen nader toegelicht.

Verschuiving naar meer ongreijpbare vormen van criminaliteit

Er vindt sinds enkele jaren een verschuiving plaats van de meer 'traditionele' en tastbare criminaliteit, zoals winkeldiefstal, woninginbraken, geweld, vernieling, autodiefstal, etc. naar meer ongreijpbare vormen van criminaliteit. Denk aan georganiseerde, ondermijnende (drugs- en milieu)criminaliteit, verwevenheid van boven- en onderwereld en cybercrime. En allerlei combinaties van klassieke, ondermijnende en digitale criminaliteit, waardoor criminelen steeds moeilijker te identificeren en vervolgen zijn. Denk bij de laatste (hybride) categorie aan bijvoorbeeld kinderporno dat digitaal beschikbaar is op het Darkweb, of jongeren die voor geld hun ID-gegevens en pinpas delen met criminelen, zodat de criminelen 'op papier' uit het zicht blijven.

Toenemende afhankelijkheid en risico's digitalisering

De digitale transitie zorgt ervoor dat we steeds afhankelijker worden van technologie. Dit maakt ons als samenleving kwetsbaar. Hacks, Ddos- en/of ransomware-aanvallen of programmeerfouten kunnen enorme gevolgen hebben. Het coronavirus heeft als een katalysator gewerkt op de versnelling van de digitalisering van de samenleving. De beveiliging is echter niet meegegroeid.

Jeugd kwetsbaar in gewelddadige drugscriminaliteit

Midden-Nederland vervult een prominente rol in de internationale drugshandel. Er is een groot aantal drugscriminelen actief die geen enkel middel schuwt om kwetsbare jongeren te dwingen of te lokken om zich te mengen in de drugswereld. Daarnaast maakt het feit dat drugs makkelijk verkrijgbaar is en de aantrekkingskracht van het grote geld, dat jongeren (met name 14-15 jarigen) eerder verstrikt raken in de drugscriminaliteit. Eenmaal een voet binnen maakt het heel moeilijk nog te ontsnappen aan de harde drugswereld.

Verdwaald in gefragmenteerde, georganiseerde overheid

Het aantal zorg- en veiligheidsmeldingen van personen met verward gedrag is in Midden-Nederland +10% gestegen t.o.v. 2020, een toename van 47% ten opzichte van 2018. Kwetsbare inwoners met meervoudige problematiek krijgen vaak te maken met een overheid die ingewikkeld en gefragmenteerd georganiseerd is. Wetgeving, financieringsstromen, regels en indicaties zijn ingewikkeld. Voor kwetsbare mensen met een veelal gebrekkig coördinerend vermogen is het vaak moeilijk uit te vinden bij welk loket ze moeten zijn. Hierdoor nemen de problemen eerder toe dan af.

Maatschappelijk ongenoegen neemt toe

Driekwart van de samenleving ervaart polarisatie en tegenstellingen en een kwart van de samenleving ervaart discriminatie. Dit kunnen aanleidingen zijn voor maatschappelijke onrust. Dit leidt steeds vaker tot intimidatie, bedreiging en agressie. Zo worden persoonsgegevens van (undercover)agenten, journalisten en politici opzettelijk openbaar gemaakt ('doxing') en worden zij thuis opgezocht en geïntimideerd of bedreigd. Het doelbewust verspreiden van desinformatie gaat gepaard met een dalend vertrouwen richting overheidsinstanties. Steeds meer bestuurders, raadsleden, advocaten, officieren van justitie en journalisten hebben te maken met bedreigingen. Ook de aanwezigheid van militante groepen en radicale geluiden bij protesten en op social media valt op, zoals bij de coronademonstraties en boerenprotesten.

Dreiging terrorisme en toename extremisme

De grootste terroristische dreiging voor de nationale veiligheid is nog altijd het jihadistisch terrorisme, stelt de NCTV. Deze is vooral afkomstig van eenlingen of kleine groeperingen. Ook roepen IS en Al Qaida online op tot geweld tegen het Westen. De NCTV signaleert in het landelijke dreigingsbeeld tevens een paar honderd jongeren in de leeftijd van 12 tot 20 jaar die online snel radicaliseren in rechtsextremistische denkbeelden.

Mensenhandel

Mensenhandel vormt een grove inbreuk op de menselijke waardigheid en lichamelijke en geestelijke integriteit van slachtoffers. We onderscheiden drie vormen: arbeidsuitbuiting, criminele uitbuiting en seksuele uitbuiting. Nederland telt jaarlijks circa 5000 slachtoffers van mensenhandel. Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) uit 2021 laat zien dat vooral minderjarige slachtoffers en slachtoffers van arbeids- en criminele uitbuiting buiten beeld blijven. In Midden-Nederland is het aantal meldingen van mensenhandel gestegen met +140% (absoluut: van 63 naar 151) in 2021 ten opzichte van 2018. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de integrale aanpak van mensenhandel door actieve signalering, het opstellen gemeentelijk beleid en het aanstellen van een functionaris Mensenhandel.

Milieucriminaliteit

Milieucriminaliteit heeft verstrekkende gevolgen voor de wereld waarin we wonen en waar we deel van uitmaken. Het Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit (2021) omschrijft dat milieucriminaliteit veelal 'hidden impact crime' is: de effecten ervan zijn niet altijd zichtbaar, maar hebben zeer grote en ondermijnende gevolgen voor de leefomgeving, economie en maatschappij. De gezondheid van mens en dier en het milieu worden aangetast. Milieucriminaliteit kan op zichzelf staan, maar ook een direct gevolg van de georganiseerde, ondermijnende drugscriminaliteit die gebruikte chemicaliën dumpen.

Overige relevante maatschappelijke trends

Naast de eerder genoemde trends die direct invloed kunnen hebben op de openbare orde en veiligheid zijn er ook maatschappelijke trends die indirect van invloed kunnen zijn op veiligheid. Deze maatschappelijke trends zijn voelbaar in de hele samenleving en hebben niet alleen betrekking op

openbare orde en veiligheid. Een aantal van deze trends wordt hieronder toegelicht, maar dit betreft geen limitatieve opsomming.

Zo is de verdere ontwikkeling van de coronapandemie nog onzeker. Er zijn verschillende scenario's mogelijk voor het verdere verloop van deze pandemie, of eventuele volgende pandemieën, en de daaropvolgende maatregelen.

Daarnaast zijn participerende burgers anno 2022 niet meer weg te denken. Veel burgers voelen zich betrokken bij hun wijk of omgeving en zetten zich daar graag vrijwillig voor in. Mensen hebben zelf meer ideeën en dat vraagt om een andere wijze van overheidsparticipatie.

Ook zien we een veranderende bevolkingssamenstelling ontstaan, veroorzaakt door meer immigratie, een grotere vluchtelingen toestroom en bevolkingsgroei. In Midden-Nederland is sprake van een bovengemiddelde toename van de bevolkingsgroei in met name de leeftijdscategorieën 0-30 jaar en 65+. Mede hierdoor en door een tekort op de woningmarkt neemt de schaarste in de publieke ruimte toe, waardoor een effectieve ruimtelijke ordening noodzakelijk is om de beperkte ruimte optimaal te benutten.

5.3 Focus

Aan de hand van de analyse op het IVP 2019-2022 en input van interne en externe netwerkpartners is gebleken dat de huidige aanpak voor de traditionele vormen van criminaliteit werkt en voortgezet kan worden. De trends en ontwikkelingen maken echter dat de komende jaren ingezet moet worden op een innovatieve manier van het bestrijden van meer onzichtbare vormen van criminaliteit. Juist voor deze meer ongrijpbare vormen van criminaliteit wordt de bestrijding hiervan te complex om door één afzonderlijke instantie te worden aangepakt. Het is daarom van essentieel belang om tot een integrale aanpak te komen. Door een intensieve samenwerking met veiligheidspartners, inwoners en ondernemers, oog te hebben voor elkaars belangen en gebruik te maken van elkaars kennis, ervaringen en bevoegdheden kunnen we met elkaar tot een veilige samenleving komen.

Algemene ambitie:

Een integrale aanpak om nieuwe vormen van criminaliteit te bestrijden en het behouden van het veiligheidsniveau op traditionele vormen van criminaliteit.

Thema's:

Om de integrale aanpak van veiligheid vorm te geven is gekozen voor zes thema's. Dit zijn Georganiseerde ondermijnende criminaliteit, Zorg & Veiligheid, Jeugd & Veiligheid, Buurt & Veiligheid, Digitale Veiligheid en Risico- en Incidentbeheersing. Binnen deze thema's zijn een aantal onderwerpen geprioriteerd die van belang zijn in de veiligheidsaanpak. Bij het schrijven van het IVP wordt per veiligheidsthema een ambitie en meerdere doelstellingen geformuleerd.

- **Georganiseerde ondermijnende criminaliteit**
Onderwerpen: crime change, mensenhandel, milieucriminaliteit, kwetsbare jeugd in drugscriminaliteit, Bibob, bewustwording en weerbaarheid, drugscriminaliteit, veilig buitengebied en de aanpak van risicolocaties.
- **Zorg & Veiligheid**
Onderwerpen: complex georganiseerde en gefragmenteerde overheid, mensenhandel, radicalisering, terrorisme en extremisme, persoonsgerichte aanpak (PGA), Top-X aanpak, personen met verward gedrag, crisismaatregel, Inbewaringstelling (IBS), huiselijk geweld, stalking, preventie en vroegsignalering.
- **Jeugd & Veiligheid**
Onderwerpen: kwetsbare jeugd in drugscriminaliteit, jonge aanwas, overlastgevende jeugd, overlastlocaties, groepsscans van jongeren, integrale samenwerking met scholen, preventie, voorlichting en vroegsignalering.

- **Buurt & Veiligheid**
Onderwerpen: burgerparticipatie, maatschappelijk ongenoegen, crime change, High Impact Crimes (HIC) (woninginbraken, overvallen), Veel Voorkomende Criminaliteit (VVC) (fietsendiefstallen, autokraken, vernielingen), woonoverlast, cameratoezicht, veilig ondernemen.
- **Digitale Veiligheid**
Onderwerpen: toenemende afhankelijkheid en risico's digitalisering, crime change, risicobeheersing cyberincidenten, cybercrime, digitale onveiligheid, bewustwording en weerbaarheid vergroten.
- **Risico- en incidentbeheersing**
Onderwerpen: maatschappelijk ongenoegen, digitale afhankelijkheid vitale infrastructuren, dreiging terrorisme en extremisme, multidisciplinaire en monodisciplinaire crisisbeheersing, lokale crisisorganisatie, fysieke dreigingen, veilige evenementen, veilig uitgaan, risicovolle gebeurtenissen.

Nadere prioritering binnen de thema's volgt bij het concreet vormgeven van de speerpunten binnen de verschillende thema's.

Handhaving, leefbaarheid en verkeersveiligheid

Zoals reeds aangegeven, is het veiligheidsbeleid integraal beleid dat zich uitstrekt over meerdere domeinen. Dit zorgt er voor dat accenten van verschillende beleidsterreinen de portefeuille openbare orde en veiligheid raken en waarbij team OOV betrokken kan zijn, maar waarvan de beleidsinhoud en de regie niet bij team OOV ligt. Dit betreft onder andere handhaving, verkeersoverlast, parkeeroverlast, geluidsoverlast en hondenbeleid. Dit zijn thema's waarvan het beleid of de uitvoering bij andere teams belegd is.

5.4 Financiën

Uitgangspunt is dat de ambities binnen het veiligheidsprogramma, dat recht doet aan de invulling van de kaders van de raad, een match heeft met de beschikbare middelen uit de begroting. Een doorrekening van de kosten volgt op basis van deze startnotitie als deze is vastgesteld. Deze berekening wordt doorvertaald naar de begroting 2023 en volgende.